

YTTRANDE

Freiding Gulin, Ida
ida.freidinggulin@skane.se

Datum 2024-05-08
Ärendenummer 2024-POL000098

1 (3)

Remiss Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Sammanfattning

Region Skåne lämnar svar på remissen ”Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen SOU 2024:9”.

Region Skåne ställer sig positiva till stora delar av de förslagen som framkommer i betänkandet men har en del synpunkter och medskick som redovisas under respektive rubrik nedan. Yttrandet följer betänkandets disposition.

Region Skånes synpunkter

En generell reflektion från regionens sida är att det hade varit intressant om det i utredningen hade förts ett tydligare resonemang kring vilka effekter – positiva som negativa – en mer homogeniserad sjuksköterskeutbildning hade kunnat ge avseende tillgång på platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

3.1 Sverige bör arbeta för en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet

Region Skåne är positiva till förslaget att arbeta för en förändring som möjliggör att simulering kan godtas som klinisk utbildning på sjuksköterskeprogrammet förutsatt att det finns en tydlig definition, och tydligt formulerade förutsättningar, för en sådan simulering. Exempelvis bör ansvaret för simuleringen i huvudsak ligga på lärosätena och en maxgräns bör definieras gällande hur mycket tid av den kliniska utbildningen som kan utgöras av simulering. På så sätt blir det tydligt att simuleringen utgör ett komplement till den verksamhetsförlagda utbildningen.

4.1 Ett nationellt kunskapsstöd för handledning bör utformas

Region Skåne ser i stort positivt på förslaget med en utbildningsguide för en generisk, modul-baserad handledarutbildning på grundnivå. Vi anser dock att vissa aspekter behöver förtydligas för att uppnå förslagets syfte samt för att bibehålla det som är välfungerande med handledarutbildningar som finns idag. Exempelvis anser regionen att det även fortsättningsvis behöver ges ett visst

utrymme för flexibilitet som möjliggör att lärosäten till viss del kan ha olika fokus och inriktningar i utbildningen. Det är också viktigt att sjukvårdshuvudman med tydlig koppling till verksamheten involveras under arbetet med framtagandet, bland annat för att det behöver finnas samsyn mellan verksamhet och lärosäte gällande nivå och krav.

Om guiden utgår från en modul-baserad utbildning är det också extra viktigt att belysa betydelsen av en större helhet och att det finns en tydlig definition för vad grundläggande handledarkompetens innebär, både gällande omfattning och innehåll.

Idag finns nationella variationer kring när lärosäten ger handledarutbildning på grundnivå där vissa lärosäten ger den integrerat i grundutbildningen till sjuksköterska. Om en nationell guide ska resultera i en mer homogen handledarkompetens menar vi att det behöver finnas en tydlighet kring *när* utbildningen bör ges och Region Skåne anser att en nationell guide bör utgå från utbildningar/moduler som ges fristående efter avslutad sjuksköterskeutbildning.

4.2 Ökad enlighet i bedömningen av sjuksköterskans lärande bör främjas

Region Skåne instämmer i stort med förslaget om en ökad harmonisering av bedömningsmetod och bedömningskriterier för verksamhetsförlagd utbildning. Regionen ser dock större vinster med att konkretisera och öka harmoniseringen av lärandemål och bedömningskriterier än att öka harmoniseringen av bedömningsmodell.

6. Ett avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning bör ingås

Region Skåne instämmer i stort med förslaget och den bedömningen som är gjord och ser positivt på införandet av ett nationellt avtal. Regionen önskar dock poängtera att ett införande av VULF-avtal behöver kunna ske utan att det påverkar befintligt ALF-avtal.

Utifrån att förslaget om VULF-avtal bygger på en kollektiv medverkan från både lärosäten och regioner, hade det varit önskvärt med en mer konkret beskrivning kring utfallet av ett sådant avtal ifall en betydande andel av möjliga aktörer väljer att inte ingå.

7.1 Ett nationellt IT-stöd för verksamhetsförlagd utbildning bör utvecklas

Regionen instämmer i förslaget och ser flera fördelar och vinster med ett nationellt IT-stöd enligt vad som beskrivs i utredningen. Dock vill Region Skåne påtala vikten av att sjukvårdens perspektiv tas med vid en utveckling av ett sådant system.

Vi önskar också förtydliga att det, även i ett nationellt IT-stöd, behöver finnas geografiska avgränsningar och lokala anpassningar/inriktningar.

Enligt Region Skåne hade vinsterna kunnat vara ännu fler om målsättningen med det nationella IT-stödet hade varit att hantera flera nivåer av placeringar än VFU. Detta då Region Skåne idag hanterar även gymnasie-/vuxenutbildningars och yrkeshögskolors praktikplaceringar i samma system och i flera fall är det

samma personer som hanterar de olika praktikplaceringarna. Olika system skulle därmed kunna leda till ökad administration och därmed också utgöra en möjlig risk att aktörer väljer att inte ingå.

Likt VULF-avtalet bygger detta förslag också på en kollektiv medverkan för att nyttan ska överväga kostnaden. Om deltagandet ska vara frivilligt vill Region Skåne därmed understryka att det bör vara väl undersökt hur aktörerna ställer sig till medverkan innan ett beslut om införande tas.

8.1 En lagstadgad skyldighet att medverka i utbildning åstadkommer inte fler platser för verksamhetsförlagd utbildning
Region Skåne instämmer i utredningens bedömning.

9.1 Privata vårdgivares medverkan i utbildning bör främjas men inte regleras i lag

Region instämmer i bedömningen och ser positivt på att Upphandlingsmyndigheten ges i uppdrag att ge stöd åt regioner och kommuner som anlitar privata vårdgivare. Region Skåne understryker hur viktigt det är att alla, utifrån sina förutsättningar, bidrar till vår framtida kompetensförsörjning genom medverkan i utbildning och att detta måste vara tydligt. En nationell vägledning i form av avtalsmodeller och upphandlingskriterier som bidrar till en harmonisering bör underlätta för såväl regioner och kommuner som privata vårdgivare. Det är viktigt att bibehålla kvalitetsperspektivet när det råder brist på VFU-platser vilket vi ser gynnas av utredningens bedömning.

10.16.3 Finansiering av tillkommande kostnader för staten

Utredningen föreslår att nuvarande finansiering av ersättningen för deltagande i verksamhetsförlagd utbildning till vårdgivare består. Utifrån detta önskar Region Skåne framföra att nuvarande ersättning anses vara låg i förhållande till de kostnader det innebär att erbjuda kvalitativa VFU-platser och att detta behöver ses över.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Lars-Åke Rudin
Regiondirektör